

Kaip paprastomis priemonėmis taupyti šilumą

Praktika rodo, kad racionaliai šeiminkaudami galime sutaupyti 10 ir daugiau procentų šilumos ir atitinkamai sumažinti sąskaitas už ją. Tam, kad šilumą vartotume efektyviai, nebūtinos didelės investicijos. Kartais pakanka pakeisti įpročius.

Nuo ko priklauso šilumos suvartojimo lygis pastate

Pirmiausia – nuo pastato būklės. Kuo ji prastesnė, tuo daugiau šilumos name suvartojama. Dažniausiai, prastos būklės būna senos statybos, prastai prižiūrėti namai, kuriuose didžioji dalis šilumos prarandama per nesandarias sienas, nesandarius langus, per stogus bei rūsijų perdangas. Senos ar prastai prižiūrimos pastatų šildymo bei karšto vandens sistemos lemia šilumos praradimus rūsiuose, palėpėse, kitose bendro naudojimo patalpose ar vonios kambario šildytuvuose. Taip pat šilumos suvartojimo lygis pastate dar priklauso ir nuo palaikomos patalpų oro temperatūros, balansavimo, meteorologinių sąlygų ir daugelio kitų faktorių.

Kas pakeistų situaciją

Jeigu buto kvadratinio metro šildymui suvartojamos šilumos kiekis per mėnesį siekia 25 ir daugiau kilovatvalandžių, rekomenduojama rimtai apsvarstyti galimybę renovuoti pastatą, nes tai yra vienintelis būdas ženkliai sumažinti šilumos praradimus pastate. Jau vien tik Lietuvoje esantys pavyzdžiai rodo, kad įvykdę kompleksinę pastato renovaciją, gyventojai sutaupo nuo 40 iki 60, o atskirais atvejais net iki 72 – 75 proc. šilumos. Atitinkamai, šie sutaupymai mažina ir jų mokėjimus už suvartotą šilumą.

Be abejo, renovacija yra nemažų investicijų reikalaujantis būdas pagerinti pastato būklę, bet duodantis geriausius rezultatus.

Tačiau, jei nėra galimybės pastato renovuoti, rekomenduojama imtis pigių ir paprastų šilumos taupymo priemonių, leisiančių sutaupyti keliasdešimt kilovatvalandžių ir taip sumažinti savo sąskaitą už suvartotą šilumą.

Ką galite padaryti patys

Didžiausi šalto oro srautai į patalpas patenka pro nesandarius langus ir duris. Tad natūralu, kad pirmiausia reiktų juos užsandarinti. Plyšius tarp stiklo ir lango rėmo bei tarp lango rėmo ir sienos užsandarinkite silikoninėmis ar kitomis izoliacinėmis medžiagomis. Sandarinti reikia ne tik lango rėmus, bet ir stiklą.

Tuo pačiu principu galima užsandarinti ir buto ar laiptinės lauko duris.

Neužstatykite radiatorių baldais ar neuždenkite dekoratyvinėmis grotelėmis ar užuolaidomis. Didelių gabaritų baldus statykite prie išorinių sienų. Taip padidinsite galimybės šilumai iš radiatorių sklirti į kambario vidų, o šalčiui iš lauko – sumažinsite.

Saulėtomis šalčio sezono dienomis atitraukite užuolaidas ar žaliuzes. Taip leisite saulės spinduliams apšviesti ir pašildyti Jūsų būstą.

Kambariuose už radiatorių įrenkite šilumą atspindinčius ekranus, kurie atspindi iki 90 % infraraudonųjų spindulių ir sąlygoja patalpos oro temperatūros padidėjimą 1 – 2°C.

Patalpas vėdinkite plačiai atidarę langus ir sukūrę trumpalaikį skersvėjų, kuris pakankamai išvėdintų patalpas, padėtų išvengti drėgmės ir kvapų kaupimosi. Geriau vėdinti intensyviai, bet trumpai, negu pamažu, bet ilgą laiką. Tokiu būdu į patalpas įeis pakankamai šviežio oro, bet nespės išeiti šiluma.

Išeidami, uždarykite langus ir orlaides. Prieškambarių, laiptinių ir kitų šaltų patalpų duris laikykite uždarytas.

Esant galimybei, įstiklinkite balkonus ar lodžijas. Jų įstiklinimas sumažina šalto oro skverbimąsi į butą, todėl oro temperatūra gretimame kambaryje lieka normali ir vėjuotą dieną. Jei galite, po medinėmis grindimis paklokite izoliacinės medžiagos sluoksnį.

Šilumą padeda sutaupyti ir karšto vandens vartojimo įpročių pakeitimas. Pavyzdžiui, mažiau karšto vandens sunaudojama prausiantis po dušu, o ne prileidžiant į vonią, indus plaunant užkimštoje kriauklėje, o ne po tekančia srove ir pan.

Jei indus plaunate indaplove, o skalbiate automatine skalbimo mašina, karšto vandens dažniausiai išvis nenaudojate, tačiau šiais atvejais naudojate nemažai elektros energijos.

Ką turėtų padaryti pastato prižiūrėtojas

Dalis šilumos pastatuose gali būti prarandama per neizoliuotus ar tik iš dalies izoliuotus vamzdynus, vandens rezervuarus, sklendes, čiaupus, ventilius ir kitą šilumos punktuose esančią armatūrą. Šiuos šilumos punktų elementus būtina izoliuoti, tačiau šiuos darbus jau gali atlikti tik atestuotas pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojas. Gyventojai gali tik reikalauti iš jo, kad šie darbai būtų atlikti.

Šilumą pastate taupyti padeda ir šilumos punkto automatizavimas. Jį automatizavus, sistema reaguoja į lauko oro temperatūros pokyčius ir pagal juos tiekia į radiatorius aukštesnės arba žemesnės temperatūros šilumnešį, patalpose automatiškai palaikydama vartotojo pasirinktą patalpų temperatūrą.

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos duomenimis, Lietuvoje didžiosios daugumos pastatų šilumos punktai jau yra automatizuoti, tačiau dar yra likę apie 1300 pastatų, kuriuose dar yra senos konstrukcijos, vadinamieji „elevatoriniai“ šilumos punktai, kuriuos taip pat būtina pakeisti.

Dar viena, palyginti, paprasta šilumos taupymo priemonė yra ant radiatorių sumontuojami termostatai – prietaisai, padedantys reguliuoti patalpos oro temperatūrą. Jie palaiko vartotojo nustatytą temperatūrą tol, kol termostatas nenustatomas kitaip. Tačiau šie prietaisai efektyvūs tik naujos statybos arba renovuotuose pastatuose, kuriuose buvo modernizuota šildymo sistema. Tačiau pastatuose, kuriuose nėra individualios šilumos apskaitos galimybių, o sąskaitos už suvartotą šilumą yra skaičiuojamos pagal būsto plotą, termostatai apčiuopiamos naudos neduoda.